

VRAAG 4

GEMEENTERAAD

STAD MECHELEN

INDIENING VRAAG*

Voor behandeling in de gemeenteraad van 29/06/2020

Indiener : Thijs Verbeurgt

Vraag (omschrijving): Dekolonisering van de publieke ruimte

Toelichting

De voorbije weken woedde de maatschappelijke en interessante discussie over straatnamen en monumenten in de openbare ruimte. Er werden vragen gesteld bij bepaalde straatnamen en monumenten die het koloniaal verleden van België ophemelen zonder oog te hebben voor het leed van de Congolezen.

Een straatnaam of monument heeft tot doel de herinnering aan iemand of een episode uit de geschiedenis levend te houden, het is vaak een vorm van eerbewijs. Bij bepaalde straatnamen en momenten moeten we de vraag durven stellen of deze nog wel symbool staan voor de waarden van onze stad.

Hierbij schetsen we een voorbeeld van een bedenkelijk eerbetoon. De Van Kerckhovestraat verwijst naar de Mechelaar Willem Frans Van Kerckhove die een nauwe medewerker van Leopold II was. In opdracht van deze koning, die met Congo-Vrijstaat (de voorloper van Belgisch Congo) zijn persoonlijke kolonie had, beging hij talloze wreedheden tijdens militaire expedities in het Noord- Oosten van Congo. Ook het monument op de Schuttersvest werpt vragen op. Het brengt hulde aan 31 Mechelaars die tijdens het koloniale bewind van Leopold II stierven en draagt de inscriptie 'Zij gaven hun leven voor de beschaving.' Het monument werd ingehuldigd begin jaren 1950, toen er amper oog was voor de terreur die Belgische kolonialen hadden begaan in Congo-Vrijstaat. Beschaving brachten ze dus allerminst, wel ontwrichtten ze een hele samenleving met – volgens bepaalde historici – tien miljoen slachtoffers tot gevolg. Het monument op de Schuttersvest kan daar beter verwijderen en worden ondergebracht in het nieuw te openen stadsmuseum Hof van Busleyden of in de Dossinkazerne. Zo kan het monument tenminste historisch gekaderd worden, als tijdsdocument. Een alternatieve piste is om het beeld te laten bewerken door een kunstenaar.

Indiening vraag (Huishoudelijk reglement GR 29-04-2019 en Huishoudelijk reglement RMW 24-06-2019)

We staan in dit pleidooi zeker niet alleen, ook een gerenommeerde historici én sleutelfiguren uit de Congolese gemeenschap vragen om dergelijke acties.

Als alternatief voor het monument en de aangehaalde straatnaam kan de Stad Mechelen ervoor kiezen om de vergeten slachtoffers van Congo-Vrijstaat te herinneren, door bijvoorbeeld de Van Kerckhovestraat te hernoemen naar een slachtoffer van deze gruwel, of door een monument te laten ontwerpen (door een kunstenaar van Congolese origine?) dat deze vele slachtoffers een laatste eer bewijst. In 2015 gaf de Stad Mechelen een belangrijk signaal door een monument in te huldigen ter ere van de slachtoffers van de Armeense genocide. Opvallend is het ontbreken van dergelijke 'lieux de memoires' over de slachtoffers van het koloniale bewind in Congo in België en Vlaanderen. Met een dergelijk monument kan het stadsbestuur haar rol van pleitbezorger voor respect inzake mensenrechten en vredevol samenleven verder kracht bijzetten. Tevens is het ook een erkenning naar de Congolese Mechelaars, die zeker bij dit proces moeten betrokken worden.

Het is immers een pijnlijke zaak dat we in de openbare ruimte nog elementen terugvinden die de koloniale wanpraktijken verdoezelen en de plegers ervan verheerlijken, terwijl de slachtoffers nergens erkenning krijgen voor hun leed of niet worden herinnerd. Bij de keuze van nieuwe straatnamen zou de stad Mechelen er dus ook voor kunnen opteren om deze te vernoemen naar Congolezen die een rol hebben gespeeld in het koloniale verleden. Voor de Mechelaars met Congolese roots zou dit alvast een erkenning betekenen van hun geschiedenis.

Bij uitbreiding kan in de keuze voor nieuwe straatnamen worden gekeken naar historische personen die een prominente rol speelden in de strijd tegen ongelijkheid, racisme en discriminatie.

Vraag

Vandaar volgende vragen:

- Is het stadsbestuur bereid te bekijken hoe de voorstellen i.v.m. de Van Kerckhovestraat en het betreffende monument kunnen gerealiseerd worden?
- Wil het Mechelse stadsbestuur zich hiertoe engageren en op welke wijze gaat men hier concreet werk van maken?

Datum 24/06/2020
Naam Thijs Verbeurgt

* indiening uiterlijk 5 dagen vóór de vergadering (voor een vergadering op maandag is dit uiterlijk op woensdag vóór de dag van de zitting van de gemeenteraad vóór 18.00 uur), bij voorkeur vroeger teneinde de administratie toe te laten het voorstel te onderzoeken.

De indiening dient in samenspraak met- of door -de fractieleider ingediend te worden, ten einde de beperking op basis van de grootte van de fracties van het aantal in te dienen vragen per zitting, te kunnen bewaken:

- Fracties met minder dan 2 leden: maximaal 1 vraag per zitting;
- Fracties met minder dan 5 leden: maximaal 2 vragen per zitting;
- Fracties met minder dan 10 leden: maximaal 3 vragen per zitting
- Fracties met meer dan 10 leden: maximaal 5 vragen per zitting.

(Toepassing artikel 10 §4 van het Huishoudelijk reglement van de gemeenteraad, goedgekeurd in zitting van 29 april 2019)

Indiening vraag (Huishoudelijk reglement GR 29-04-2019 en Huishoudelijk reglement RMW 24-06-2019)

* Voor een goede werking wordt het aantal vragen voor de zittingen van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn samen gecombineerd.

(Toepassing artikel 10 §4 van het Huishoudelijk Reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn, goedgekeurd in zitting van 24 juni 2019)

Formulier als bijlage mailen naar gemeenteraad@mechelen.be